

LAUSUNTO

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuutta verotuksen alalla koskevaksi lainsäädännöksi (VN/645/2022, VM009:00/2022)

Kiitän valtiovarainministeriötä mahdollisuudesta antaa lausuntoni 1.7.2022 päiväystä luonnoksesta hallituksen esitykseksi otsikkoasiassa. Luonnos pohjautuu DAC7-direktiiviin ja sen tavoitteet perustuvat pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa esitettyyn. Lisäksi esimerkiksi Verohallinnon ylin johto on aiemmin nostanut alustatalouteen liittyvät viranomaisten tiedonsaannin riskit ja ongelmat julkiseen keskusteluun.

Lausunnossa pitäydytään luonnosta koskeviin yleisiin kommentteihin. Ne on tarkoitettu otettavaksi huomioon valtiovarainministeriön tarpeelliseksi katsomassa laajuudessa.

Hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjen lainsäädäntöehdotusten arviointi

Luonnoksessa ehdotetut muutokset ovat verojärjestelmän kannalta lähtökohtaisesti perusteltuja sekä esitettyjen tavoitteiden että kansainväliseen oikeudelliseen ympäristöön niveltymisen näkökulmista.

Uuden ja muuttuvan sääntelyn tulee tapahtua lain tasolla ja sen tulee olla selkeää ja tarkkarajaista. Tämä muodostaa direktiiviperustaisen sääntelyn haasteen myös tämän luonnoksen kohdalla. Uuden erityislain useat käsitelmäritellyt sekä luonnoksen yksityiskohtaisista perusteluista esille nouseva sisäisten viittausten ja kytkentöjen lukuisuus tekevät kokonaisuudesta vaikeasti halittavan ja monimutkaisen. Vastaavasti erityislain kytkeminen verotusmenettelyn keskeisiin lakeihin (VML, OVML sekä tulorekisteitä ja tietojenvaihtoa koskevat lait) johtaa siihen, että sisältö avautuu lukijalle varsin ongelmallisella tavalla.

Onkin toivottavaa, että muutos täsmentyisi ja selkeytyisi tässä suhteessa valmistelun edetessä. Yksi tapa voisi olla seurata aktiivisesti muiden jäsenvaltioiden tekemiä lainsäädäntöratkaisuja asiassa.

Luonnoksessa esitetään lainsäädäntömuutosten voimaantuloa jo vuoden 2023 alusta. Aikataulu on hyvin haasteellinen jo senkin vuoksi, että valmistelua on määrä jatkaa ja luonnoksessa esitettyjen muutosten vaikutusarviointia on sivullisilmoittajien roolin kasvaessa ja kansainvälistyessä syytä edelleen tarkentaa. Myös Verohallinnon toiminnan ja

tietojärjestelmien resursointitarpeet on tarpeen huomioida ja kirjata riittävässä määrin näkyviin. Samalla tiedonantovelvollisen hallinnolliset kustannukset on tarpeen minimoida.

Vastaavasti muutosten vaikutusten seuranta on tarpeen järjestää voimaantulon jälkeen organisoidusti. Luonnoksessa esitetyillä muutoksilla on ilmeinen tavoite ennaltaehkäisevästi vähentää ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä aiheutuvia veromenetyksiä. Myös tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että muutosten vaikutusten arviointi on onnistunut ja direktiivipohjaisten säännösten muodostama kokonaisuus mahdollisimman selkeä sekä viranomaisen ja tiedonantovellisten toimintaan liittyvät tarpeet on otettu kaikilta osin huomioon.

Kuten edellä on todettu, luonnoksessa esitetyn muutoksen vaikutuksia tulee arvioida ja seurata tarkasti myös lainmuutoksen voimaan tulon jälkeen.

Yhteenveto

Hallituksen esitysluonnos sisältää hallituksen ohjelman mukaisen ja DAC7-direktiiviin perustuvan lainsäädännön muutosehdotuksen. Sitä voidaan pitää tavoitteen mukaisena, perusteltuna ja tarpeellisena. Edellä on arvioitu kokonaisuutta yleisellä tasolla. Lisäksi on kiinnitetty huomiota muun muassa eräisiin sääntelyn selkeyttä koskeviin seikkoihin.

Lausunto sisältää myös huomioita esitetyn muutoksen vaikutusarviointista ja jatkoseurannasta.

Toivon valtiovarainministeriön ottavan esittämäni kommentit huomioon harkitsemassaan laajuudessa. Allekirjoittanut on saanut lausuntoa laatiessaan arvokkaita kommentteja professori Kalle Määtältä sekä KTT, dosentti Timo Torkkelilta.

Vaasassa 16.8.2022

Juha Lindgren
professori, yritysverotus
Vaasan yliopisto